

XXVI.

Garnerius de Fontanis, nepos Girardi militis de Asneriis, 1210.

(Ex autographo Pratilongi.)

467 Ego Odo dux Burgundiæ notum facio tam presentibus quam futuris quod Girardus miles de Asneriis, cognomento li Broz, laude et assensu uxoris suæ Margaritæ, dedit ecclesiæ et sanctimonialibus de Praalon, pro remedio animæ suæ et antecessorum suorum in perpetuam eleemosynam, omnia quæ habebat apud Eschannai, et quidquid habebat in duobus molendinis de veteri molendino, et quidquid acquirere poterunt in his quæ erant de suo casamento. Hanc autem eleemosynam laudaverunt nepotes ipsius Girardi, Guido de Venerreio, Garnerius de Fontanis, et multi alii. Testes vero sunt Willelmus abbas Fonteneti, Robertus prior, et Odo monachus de Fonteneto, qui presentes fuerunt. Et, ut hoc ratum sit, presentem paginam sigilli mei auctoritate roboravi.

Actum est hoc, anno ab Incarnatione Domini millesimo ducentesimo decimo.

XXVII.

Galtherus dominus de Somberton, uxor ejus Jacqua, fratres Garnerius et Guido, filii Arveius et Galtherus 1210.

(Extrait de l'original estant au Temple de Beaune.)

Ego GALTHERUS dominus de Somberton notum facio omnibus quod consensu et voluntate uxoris **468** meæ Jacquæ, dedi, et in perpetuum libere concessi, Deo, et fratribus Hospitalis Hierusalem, Domum Dei de Somberton, cum omnibus pertinentiis quas tunc possidebam; et totum usuarium in terris, pascuis, aquis, et nemoribus meis, sicuti et hominibus meis prædictæ domus libere concessi, et usuarium in nemoribus meis ad opus domus Hospitalis Divionensis. Præterea concessi domui, et fratribus quidquid in terra mea, et de feodo meo emptione seu eleemosyna acquirere poterint, præter villam et castrum, tali videlicet conditione, quod dux Burgundiæ in prædicta domo quam dedi, per hospitalarios nullum dominium acquirere poterit. Hoc donum laudavit uxor mea Jacqua, et fratres mei, dominus Garnerius de Montoillot, et Guido dominus de Torcis, et filii mei Arveius et Galtherus. Et, ut hoc ratum magis permaneat, has litteras sigilli mei munimine roboravi.

Actum anno Domini millesimo ducentesimo decimo.

XXVIII.

Herveius et Gautherius de Sombornione, filii Galteri et Jacobæ. 1217.

(Ex tabulario Buxeriæ, parte XIII, charta 1.)

Nos WILLELMUS Dei gratia Lingonensis episcopus, notum fieri volumus omnibus chartam istam legentibus vel audientibus quod Herveius filius Domini

A Galteri de Sombornione, laudante et concedente fratre suo Gautherio, et domina Jacoba matre sua, eodem die quo pater suus in cœmeterio Buxeriæ fuit tumulatus, pro anima patris sui et omnium antecessorum **469** suorum dedit Deo, et domui Buxeriæ, et fratribus ibidem Deo servientibus, in puram et perpetuam eleemosynam; quidquid habebat absque ullo retinemento, in tota decima de Maelein. Nos autem ut eleemosyna ipsa rata perseveret in perpetuum, ad petitionem dicti Herveii, ipsam eleemosynam approbamus, et eam sigilli nostri munimine confirmamus.

Actum est hoc, anno Verbi incarnati 1217.

XXIX.

B *Herveius dominus Sombornionis, patruus ejus Garnerius, uxor Garnerii Aaliz, filia Agna monialis, filii Garnerius, Joannes, et Gautherius Elizabeth uxor Garnerii junioris. 1220.*

(Ex tabulario Buxeriæ, parte x, charta 12.)

Ego HERVEIUS dominus Sombornionis notum facio omnibus presentem chartam inspecturis quod dominus Garnerius de Somberton patruus meus, in infirmitate qua et defunctus est, me audiente et laudante, pro anima sua dedit Deo et ecclesiæ Sanctæ Mariæ de Buxeria, in puram et perpetuam eleemosynam quidquid habebat in decima de Cormarrin, in omnibus proventibus, et absque ullo retinemento, exceptis duobus sextariis frumenti, quos antea dederat filiæ suæ Agnæ noniali de Praalon. Hoc laudavit Domina Aaliz uxor sua, et filii sui Garnerius, Joannes, Gautherius, et Elizabeth uxor Garnerii. Et, ut hoc ratum habeatur in perpetuum, presentem chartam sigilli mei impressione munivi.

Actum est hoc, anno ab Incarnatione Domini 1220.

XXX.

Herveius dominus Sombornionis. 1225.

(Ex tabulario Buxeriæ, parte XIII, charta 6.)

470 Ego HERVEIUS Dominus Sombornionis notum facio omnibus presentem chartam inspecturis quod pro anima mea, et pro anima patris mei et omnium antecessorum meorum, in puram et perpetuam eleemosynam dedi Deo et fratribus Buxeriæ duos modios vini puri ad usum missarum, in vineis meis de Maeleim, quæ sunt in territorio quod dicitur Rooles, annuatim capiendos, singulis annis tempore vindemiæ reddendos. Et, ut hoc ratum habeatur, presentem chartam sigilli mei munimine duxi roborandam.

Actum est hoc, anno Verbi incarnati 1225.

XXXI.

Garnerius de Fontanis. 1230.

(Ex autographo Pratilongi.)

Ego GARNERIUS DE FONTANIS, partim dominus Blaiseii, presentium inspectu notum facio universis quod ego pro remedio animæ meæ, et antecessorum meorum, dedi et concessi in puram et perpetuam

eleemosynam Deo et Beatæ Mariæ de Praalon et sanctimonialibus ibi Deo servientibus, terram in qua sita est capella, et pressorium, et grangia sua de Changeio, pacifice possidendam. Dedi etiam eisdem sanctimonialibus vineam sitam juxta dictam grangiam, et campum contiguum dictæ vineæ. Pro jam dicta vero vinea, annuatim duo solidi debentur censuales. Pro campo similiter duo **471** denarii mense Martio persolvendi. Præterea dedi dictis sanctimonialibus, per meam terram plenarium usuagium ad pascendum greges et armenta domus de Changeio. Si vero alicui damnum intulerint, damnum restitutum fuerit tantummodo sine lege. Dedi insuper jam dictis sanctimonialibus, in tertiis de Blaseio, scilicet apud castrum, unum sextarium bladi ad mensuram Sombornionis, medietatem frumenti et medietatem avenæ, ad lampadem dormitorii jam supra dictarum sanctimonialium perpetue serviendam. Et, ut hoc ratum et firmum habeatur, sigillum Hugonis decani Sancti Sequani presentibus apponi feci. Dictum vero bladum tempore messis annuatim est persolvendum.

Actum est hoc, anno Gratiae millesimo ducentesimo tricesimo.

XXXII.

Garnerius de Fontanis. 1230. Otho et Kalo de Sauz filii Willelmi de Sauz. 1231, Septembri. Elizabeth de Fontanis. Emeniardis Pratilongi abbatisa.

(Ex tabulario Clarevallensi.)

Anno 1230, mense Februario GARNERIUS Miles de Fontanis, habens tertiam partem in dominio et in justitia villæ et finagiorum de Fontanis, dat Clarevallensibus perpetuum usuagium ad omne genus pecorum in pasturis suis villæ et finagii de Fontanis. Item partem tertiam Changeii et finagiorum, laudantibus Gertrude uxore Garnerii, et nepotibus Garnerio Blaseii, et ejus fratre Pontio.

Anno 1231, mense Septembri, OTHO et KALO fratres domicelli de Sauz, filii domini Willelmi **472** de Sauz, confirmant Clarevallensibus prædictas donationes ipsis factas a domino Garnerio de Fontanis.

Anno 1223, mense Decembri. ELIZABETH de Fontanis, assensu liberorum Guiardi et Adelinae, dat fratribus Clarevallensibus vineam in valle Corrant.

Anno 1235, mense Julio, EMENIARDIS abbatisa, et totus conventus de Praalum, de communi consensu, pro necessitate et utilitate domus suæ, vendunt fratribus Clarevallensibus pro XL libris Divionensium vineam suam sitam subtus Fontanas, versus castrum de Talant.

XXXIII.

Kalo, et Otheninus, filii Willelmi de Sauz. 1232.

(Ex autographo Pratilongi.)

Nos magister ROBERTUS Capellæ ducis, et O. Christianitatis decani Divionenses, notum facimus

A universis presentes litteras inspecturis quod Dominus Kalo miles, et Otheninus frater ejus, filii domini Willelmi de Sauz, in nostra presentia constituti, quitaverunt in perpetuum abbatissæ et sanctimonialibus ecclesiæ Beatæ Mariæ de Praaluns, quidquid dictæ sanctimoniales habuerunt et tenuerunt apud Changeium in pasturagiis, et omnibus aliis rebus. Quitaverunt etiam eisdem sanctimonialibus in perpetuum, quidquid ipsi apud dictum locum de Changeio quoquo modo poterant reclamare. In hujus autem rei testimonium, ad preces dictorum fratrum Kalonis et Othenini, presentibus litteris sigilla nostra apposimus.

Actum anno Domini 1232, mense Novembris.

XXXIV.

473 *Bonæ memoriæ Garnerius de Fontanis. 1234.*

(Ex tabulis Pratilongi.)

Nos frater DROGO dictus abbas, et conventus Clarevallensis, notum facimus universis presentes litteras inspecturis quod, cum bonæ memoriæ dominus Garnerius de Fontanis, miles, dedisset nobis in perpetuam eleemosynam, tertiam partem terrarum, arborum, ædificiorum, justitiæ et omnium quæ habentur apud locum qui dicitur Changeium; nos eandem eleemosynam admodiavimus in perpetuum abbatissæ et conventui de Praalum, pro uno modio bonæ et legalis avenæ, reddendo nobis a dictis monialibus, vel nuntio nostro, ad mensuram divionensem, annuatim, apud dictum Changeium in crastino Nativitatis sanctæ Dei genitricis Mariæ. Et, si forte contingeret quod dictum modium avenæ, dictæ moniales non solverent loco et tempore supradictis, voluerunt et concesserunt quod nos quotiescunque hoc contigerit, tam ea quæ ipsis admodiavimus quam ea quæ ex alia parte apud dictum Changeium, et apud Fontanas, in terris, vineis, ædificiis, rebus mobilibus et immobilibus habent, et de cætero habebunt, possimus saisir, ei in manu nostra tenere, donec nobis præfatus modius avenæ, cum omnibus gravaminibus et damnis quæ pro dilatione solutionis ejusdem modii incurrerimus, nobis integre fuerit persolutus. Et ipsæ moniales, de dictis damnis et gravaminibus simplici verbo magistri domus nostræ de Divione, qui pro tempore fuerit, credere tenebuntur. **474** Sciendum autem quod neque de iis aliquid quæ ex parte nostra, vel ex alia parte tenent apud dictum Changeium et Fontanas alienare poterunt, nec extra manum suam ponere, præterquam in manu nostra, dummodo nos de iis quæ alienare voluerint in eisdem locis, tantum eis dare voluerimus, quantum alia persona vel Ecclesia dare vellet. Quæ ut rata et firma semper maneant, presentes litteras sigilli nostri munimine fecimus roborari.

Actum anno Gratiae millesimo ducentesimo tricesimo quarto, mense Augusto.

XXXV.

Herverus Dominus Sombornionis, Blanca ejus uxor, filius eorum Joannes. 1239.

(Ex tabulario Buxeriæ, parte XIII, charta 2.)

Ego HUGO dux Burgundiæ notum facio universis præsentem chartam inspecturis quod bonæ memoriæ Herverus Dominus Sombornionis, qui sepultus est in cœmeterio Buxeriæ, dedit Deo, et beatæ Mariæ et fratribus Buxeriæ, in puram et perpetuam elemosynam, pro remedio animæ suæ et animarum antecessorum suorum, laude, voluntate et assensu domine Blanche uxoris suæ, quinque familias hominum apud Maelein, cum omnibus bonis eorum, nihil sibi et hæredibus suis in aliquod retinendo. Tandem dicta domina Blanca, uxor quondam dicti Herveri, illas quinque familias hominum commutavit cum abbate et conventu Buxeriæ, in dimidium modium bladi, medietatem frumenti et medietatem avenæ, ad 475 mensuram Sombornionis, annis singulis in perpetuum recipiendum in grangia domini Sombornionis apud Maelein, sine contradictione alicujus personæ. Et exinde possessionem et dominium fratris Buxeriæ tradidit tali modo, ut dictum dimidium modium habeant, teneant et possideant, et ex eo faciant libere, quiete et licite, jure proprietario in perpetuum, sine reclamacione hæredum dicti Herveri, vel supradictæ Blanche, seu aliquarum aliarum personarum, ita quod quicumque pro tempore tenebit prædictam grangiam sive agriculturam domini Sombornionis apud Maelein, solvet dictum dimidium modium vini fratribus Buxeriæ, non expectato ulterius aliquo mandato domini Sombornionis. Hæc omnia integre observare et nunquam contra venire, et contra omnes defendere juravit in manu abbatis Buxeriæ dicta Blanca domina Sombornionis. Promisit etiam et tene prædicta Blanca, quod cum Joannes filius ejus, quem habet a supradicto Herveio, ad ætatem congruam venerit, faciet eum prædictam elemosynam concedere, laudare et confirmare. Ut autem hæc elemosyna rata et firma perseveret, ego Hugo dux Burgundiæ præsentem chartam sigilli mei munimine roboravi.

Actum anno Domini 1239, mense Maii.

XXXVI.

Blanca domina de Sombornione. 1242.

(Ex tabulario Buxeriæ, parte XIII, charta 3.)

Ego BLANCHA domina de Sombornione notum facio universis præsentem litteras inspecturis quod 476 in præsentia mea constituti dominus Willemus Fromunt, et Petrus frater suus recognoverunt se dedisse et concessisse Deo et ecclesiæ Beatæ Mariæ de Buxeria, et fratribus ibidem Deo servientibus, in meram et perpetuam elemosynam, pro remedio animarum suarum, medietatem cujusdam prati sui, siti in territorio de Varoilles, et totam decimam quam in territorio de Poissins habebant, et habere debebant, etc. In cujus rei memoriam et testimonium,

ad petitionem utriusque partis, præsentem litteras sigilli mei munimine feci roborari.

Actum anno Domini 1242, mense Maio.

XXXVII.

Guillermus de Monteacuto, dominus de Maelein, et Jacqueta uxor ejus. 1255.

(Ex tabulario Buxeriæ, parte XIII, charta 4.)

Nos GUILLERMUS DE MONTEACUTO, dominus de Maelein, et ergo JACQUETA uxor dicti Guillermi, notum facimus universis præsentem chartam inspecturis quod cum viri religiosi abbas et conventus Buxeriæ haberent, et percipere deberent annuatim sex sextarios bladi, ad mensuram Sombornionis, in grangia nostra de Maelein, ex elemosyna bonæ memoriæ Herverii quondam Domini Sombornionis. Nos videntes, prædictos abbatem et conventum, et eorum mandatum, ratione dictorum sex sextariorum labores non modicos sustinere, nolentes de cætero ipsos super prædicta elemosyna molestari, vel indebite laborare, dedimus, concessimus et quittavimus eisdem in excambium et permutationem dicti bladi, in puram et perpetuam elemosynam 477 furnum nostrum de Saveranges, cum omnibus juribus et pertinentiis dicti furni, etc. Dedimus insuper, et concessimus suprascriptis fratribus de Buxeria in meram et perpetuam elemosynam quiddam juris habemus, vel in posterum habere debebimus, de omnibus decimis et tertiis omnium territoriorum et finagiorum villæ de Saveranges, etc. Confirmamus insuper, et laudamus fratribus de Buxeria omnes elemosynas atque libertates, quas ipsis fratribus contulerunt domini de Sombornione, in terris, nemoribus, pratis, aquis, pasturis et pascuis, ab initio fundacionis dictæ domus de Buxeria usque ad diem hodiernum. Et quia sigillum non habemus, sigilla venerabilium virorum, Hugonis abbatis Sancti Sequani, et Petri archipresbyteri Flavigneii præsentibus litteris fecimus apponi.

Actum anno Domini 1255, mense Augusto.

XXXVIII.

Guillermus de Monteacuto, uxor ejus Jacqueta, Alexander eorum filius. 1259.

(Ex tabulario Buxeriæ, parte XIII, charta 5.)

Nos frater Hugo, permissione divina humilis abbas Sancti Sequani, et Joannes de Sauz decanus ejusdem loci Lingonensis diocesis, notum facimus omnibus præsentem litteras inspecturis quod constituti propter hoc specialiter et personaliter in nostra præsentia Guillermus de Monteacuto dominus de Maelein, Domicellus, et Alexander filius ejus, provida deliberatione quieti et saluti animæ Jacquetæ quondam dominæ de Maelein, relictæ dicti Guillermi, matrisque prædicti 478 Alexandri cupientes toto cordis desiderio providere, pro remedio et salute animæ prædictæ, et animarum antecessorum ipsius Jacquetæ et suorum, dederunt et concesserunt in puram et perpetuam elemosynam, Deo et

480 XLI.

ecclesiæ Beatæ Mariæ de Buxeria, Cisterciensis Ordinis et viris religiosis abbati et conventui ibi Deo servientibus in quorum Ecclesia prædicta traditur perpetuæ sepulturæ, dimidium modii bladi, frumenti et avenæ per medium, ad mensuram Sombornionis, de annuo et perpetuo reddito. Quem dimidium modium bladi prædicti, prænominati Guillermus et Alexander assederunt dictis abbati et conventui, aut ipsorum mandato reddendum et deliberandum singulis annis in perpetuum de cætero, infra festum Omnium Sanctorum, super duo molendina eorum, sita super stannum Maelein; et super redditus et exitus molendinorum ipsorum, quorum unum vocatur molendinum de la Rochete, et aliud, molendinum du Mileu, et propter hoc autem dicti abbas et conventus tenentur singulis annis in perpetuum de cætero, die Martis proxima post festum beati Bartholomæi apostoli, in eorum ecclesia anniversarium dictæ Jacquetæ facere, etc. In quorum omnia robur et testimonium, ad preces dictorum Guillermi et Alexandri, præsentibus litteris sigilla nostra apposuimus.

Actum anno 1259, mense Octobris.

XXXIX.

(Ex Necrologio Buxeriæ.)

Die Martis post festum Bartholomæi apostoli anniversarium Jacquetæ dominæ de Malano, quæ 479 dedit nobis dimidium modium frumenti et avenæ per medium. Et debemus habere duplicem peticionem et generalem, ut in charta ejusdem continetur.

XL

Alexander de Monteacuto, Dominus de Maelein 1265.

(Ex tabulario Buxeriæ, parte XIII, charta 8.)

Je ALEXANDRES DE MONTAGU, Sires de Maelein, fais à savoir à tous ces qui ces présentes lettre verront et ourront, que je por lou remede de m'arme et de mes accessors, ay doné, quitté, et outroïé à Dieu, et à Nostre Dame, et à l'abbé et Covant de la Boixerre, queque droiture que je aye, ne atans avoir décy en avant, por raison de sief, ne por nule autre chose quel qu'ale soit; sauve la Justice, la Seigneurie, et la Garde, ensi com nos li aviens, que i retenone an la terre que Messires Aubers de Savigne chevaliers ai donée à Dieu, et à Nostre Dame Saincte Marie, et à l'Abbé et Covant de la Boixerre, por lou remede de s'arme, en aumogne perpétual. C'est à sçavoir dues pièces de terre, lesques contiennent environ cinq journaux de terre, etc. Et por ce que je n'ay seaux, à ma requeste ay fait à mettre en ces presentes lettres, por ce qu'elles aient force et vigour, lou seaul à l'honorable baron Monsignor Jehan de Sauz, doyen de Sainct Seigne, et lou seaul à la religieuse jamme Aaliz abbesse de Praalon. Ce fu fait en l'an Nostre Seigneur mil et dous cens et soixante et cinq, ou mois de Octobre.

Calo de Sauz, dominus de Fontanis; uxor ejus Dannez, Joannes et Guillelmus eorum filii. 1267.

(Ex autographo B. Mariæ de Bonvau, juxta Talant.)

In nomine Domini, Amen. Anno Incarnationis ejusdem millesimo ducesimo sexagesimo septimo, mense Augusti, ego CALO DE SAUZ, dominus de Fontanis, miles, in bona dispositione mentis existens, notum facio omnibus præsentem litteras inspecturis, quod ego considerans et attendens quod nihil est morte certius, nihil incertius hora mortis, ob hoc ego diem extremæ messionis, operibus misericordiæ prævenire, et animæ meæ et animæ domine Dannez uxoris meæ providere cupiens, pro remedio animæ meæ, et animæ uxoris meæ prædictæ, ac antecessorum nostrorum, et etiam pro anniversario meo, et anniversario dictæ uxoris meæ, singulis annis in ecclesia Vallis Beatæ Mariæ juxta Talant perpetuo celebrando, dedi, concessi et obtuli in elemosynam et hæreditatem perpetuam, donatione facta inter vivos, Deo et ecclesiæ Vallis Beatæ Mariæ prædictæ, et priori ac fratribus Ordinis Vallis Scholarius ibidem Deo servientibus, quiddam habeo, habere possum et debeo in villis, territoriis, et pertinentiis de Dez, et de Altavilla, in terris, noeriis, mansis, censibus, tertiis, et in omnibus rebus altis quibuscunque. Et ex his omnibus et singulis ego me penitus, et dictos... priorem et fratres per manum fratris Girardi tunc prioris Vallis Beatæ Mariæ corporaliter investivi, et in verum dominum, et possessionem corporalem veram et perpetuam induxi. Quæ omnia 481 et singula supradicta a domino Hugone de Patoes milite, et Renerio fratre suo in alodium liberum acquisivi, titulo legitime emptionis. Promittens bona fide contra donationem et concessionem prædictas de cætero per me vel per alium non venire, tacite vel expresse; et ad hæc omnia tenenda et observanda perpetuo meos here des præsentem et futuros specialiter obligo. Quæ omnia et singula supradicta ego DANNEZ uxor dicti domini Calonis, et nos JOANNES et GUILLELMUS eorumdem domini Calonis et domine Dannez filii, laudamus, volumus, et concedimus, et tenere ac observare perpetuo promittimus bona fide, promittentes quilibet nostrum in solidum quod contra præmissa vel aliquod præmissorum de cætero per nos vel per alios non veniemus, nec venire per alium faciemus, consentiemus, aut permittemus, ratione dotis, vel donationis propter nuptias, aut avoerise seu conquestus, vel proprietatis, sive successione, aut modo alio qualicunque. In quorum omnium testimonium et munimen, nos Calo, Dannez, Joannes et Guillelmus prædicti, litteris præsentibus sigilla virorum venerabilium domini Petri decani capellæ ducis, et magistri Alberici decani Christianitatis Divionensis, rogavimus et fecimus apponi.

Actum anno et mense prædictis.

Au prieure de Bonvau, de l'Ordre du Val des Ecoliers, à cinq quarts de lieues de Dijon, par delà Plombières, et après la montagne de Talant : en l'aile droite de l'Eglise, il y a une tombe relevée sur quatre pilliers 182 environ trois pieds de haut, par dessus le pavé, qui porte cette epitaphe sur les bords tout à l'entour.

ANNO DOMINI MCC. SEPTUAGESIMA, II
KAL. NOVEMBRIS OBIIT DOMINUS BALO
DE SAVZ, MILES, DOMINUS DE FONTANIS.
ORATE PRO EO, UT VITE SOLAMEN DET
SIBI CHRISTUS, AMEN.

Son écu porte une fasce au milieu, et trois oiseaux en chef.

XLIII.

Alexandre de Monteacuto, Dominus Sumbornionis 1272.

(Ex authographo B. Mariæ de Bonvau, juxta Talant.)

GE ALIXANDRES DE MONTAGU, Sires de Sombornon, laz sauoir à touz cels qui verront et orront cels présentes lettres, que de bone memoire Amiards, dite Blainche, cai en arriers, Dame de Sombornon, qui morte est, en sa darriene volenté, estanz en bone disposition de pansee pieça por le profist de s'arme, et por son anniuersaire faire chascun an en l'Eglise dou Val Nostre Dame pres de Talant, de l'Ordre dou Val des Escholiers, donna et outroia à Deu, et à ladite Iglise, et tu Priour eo es freres dou dit Val Nostre Dame, en pure et permaignable aumosne à touz iors mais, comme cele qui faire le pot, tote sa partie des dismes de Vilebarni, qui mouoient de son chief, en toutes issues queles que eles soient. En tel manière que se icele partie ne valoit chascun an cent sols de Viennois, ele vot et outroia que li defauz fust accompliz des tierces dou dit leu, qui estoient et mueuent de son chief si con ge affermois. Et ge hoirs de ladite Amiart, dite Blainche, regardans et desirans le repox 183 de l'arme à celi dite Blainche, por ledit anniuersaire faire, et por quinze liures de Viennois, que li dit Priours, et li frere m'ont donées et païées en deniers nombrez, et desqueles ge me tieng por paie, la dite aumosne lo voil, outroi, et confermoi : et promet por mon sairement corporelment doné sor seinz Evangiles, tenir, garder, deffandre, et garantir encontre toutes genz à touz iors mais jusque à droit : et que por moi ne por autrui ge ne vanra encontre, taisiblement ou expressement. Et à ce tenir et garder ge enloi mes hoirs, et les diz dismes, et les tierces : et voil que à ce tenir et garder ge et mi hoir soiens contrainct à touz iors mais : aussi comme de chose aiugie ou cognehue en jugement et en audience en la Court mon Seigneur le Duc de Bergoigne. Ou tesmoignaige de laquelle chose ge ai sopplié et requis à mettre en cels lettres le seal de ladite Court mon Seigneur le Duc, et le seal à honorable home mon Seigneur Anxeri Arcediascre de Digenois en l'Eglise de Lengres. Ce

est fait en l'an de grace mil. CC. et sexante et doze, ou mois de Marz.

XLIV.

Alexander de Monteacuto, heres propinquier ab intestato Maingerdis Domine Sombornionis. 1293.

(Ex autographo prioratus de Bonvau, juxta Talant.)

In nomine Domini, Amen. Anno Incarnationis ejusdem millesimo ducesimo nonagesimo tertio, mense Junii, ego Alexander de Monteacuto, Dominus Sombornionis, Miles, notum facio universis, presentes litteras inspecturis et audituris, quod bonæ memoriæ Maingerdis dicta Blanche, domina quondam 184 Sombornionis, in ultima sua voluntate ac in bona dispositione existens, dedit et legavit in puram et perpetuam eleemosynam Deo, et Ecclesiæ et fratribus Vallis Beatæ Mariæ prope Talentum, Ordinis Vallis Scholarium, pro remedio animæ suæ et anniversario suo annis singulis in dicta Ecclesia faciendo, partem suam decimarum de Vilebarni, quæ movebant de ipsius Maingerdis capite, in omnibus scilicet et redditibus, et exitibus quibuscunque. Ita tamen quod si illa pars dictarum decimarum annuatim non valeret centum solidos Viennensium annui et perpetui redditus ipsa Maingerdis voluit, et concessit dictis fratribus, quod defectus eisdem adimpleretur in tertiis dicti loci, quæ similiter erant et movebant de capite dictæ Maingerdis. Quæ quidem omnia et singula supradicta, dicta Maingerdis facere potuit de jure et de facto, prout hæc omnia et singula supradicta confiteor firmiter esse vera. Et hæc omnia prædicta, amore Dei et intuitu pietatis, ac etiam pro quindecim libris Viennensium, quas dicti fratres mihi dederunt et solverunt in pecunia numerata, ego laudavi et confirmavi, tanquam hæres dictæ Maingerdis propinquier ab intestato, ac etiam dictam donationem garantire promisi dictis fratribus et eorum successoribus contra omnes. Et cum pro necessitate mea vendiderim, et in perpetuum quitaverim pro me et meis, Morello dicto le Borne, de Flavigneyo, omnia prædicta in donatione contenta, seu ea super quibus dicti centum solidi erant assessi et assignati, ita videlicet quod dictus Morellus pro se et suis, ratione rerum eidem a me venditarum, dictis fratribus et eorum successoribus teneatur, annis 185 singulis et in perpetuum reddere et solvere tres sextarios frumenti ad mensuram Flavigneyi, in recompensationem omnium prædictorum, eisdem fratribus et eorum Ecclesiæ a dicta Maingerde donatorum, etc. Domo etiam eisdem fratribus septem quartellos avenæ annui redditus, ad mensuram Sombornionis percipiendos et levandos annis singulis, et in perpetuum infra festum beati Martini hiemalis, a percipientibus et levantibus tertias meas de Sombornione, etc.

Actum in præsentia Hugonis de Cabilone notarii Divionensis, domini Joannis de Chaigniaco, et do-

mini Galteri de Comerrien, militum, testium ad hoc advocatorum anno et mense prædictis.

XLV.

Arverius dominus Sumbornensis, Herverius Dominus Saffrarum. 1233.

(Ex autographo.)

Ego Arverius dominus Sumbornensis notum facio universis presentes litteras inspecturis quod post hoc quod ego donavi dilecto et fideli meo Herverio domino Saffrarum feodum de Socé, ipse redemit de me gageriam quam ego tenebam in illo feodo, de centum libris Divionensium : et hanc gageriam teneor dicto Herverio et hæredibus suis bona fide garantire. Et ut hoc ratum sit et firmiter, in hujus rei testimonium præsentibus litteris sigillum meum apposui.

Actum anno Domini 1233, mense Martii.

XLVI.

Gilla relicta Hervei domini Saffrarum. Guido eorum filius. 1249.

(Ex archivo regio Parisiensi.)

186 Reverendissimo domino suo TH. regi Navarræ, comiti Campaniæ et Briæ palatino, GILLA domina Saffrarum, salutem et reverentiam cum honore.

Notum vobis facimus quod dominus Herveus dominus Saffrarum, maritus noster, in reditu de marinis partibus, de præsentis sæculo transmigravit. Propter quod reverentiæ vestræ supplicamus, humiliter rogando quatenus dominum Guidonem militem, filium nostrum, dominum Saffrarum, recipiatis in homagium de feodo illo quo prædictus maritus noster in homagio vobis tenebatur. Nos vero dicto domino Guidoni, filio nostro, domino Saffrarum, jus nostrum plenarie acquitavimus, etc.

Datum Sabbato post Epiphaniam Domini, anno Domini 1249.

XLVII.

Evilo comes de Salz, uxor ejus regina, filii ejus Guido et Girardus, frater ejus Willermus.

(Ex panchara Albæripæ, confecta anno Christi 1135, tempore Wilenci Lingonensis episcopi.)

Evilo comes de Salz, laudante uxore sua Regina, et filiis suis Guidone et Girardo, et Willelmo fratre ejus, similiter dedit quidquid in superscriptis finagiis habebat, vel aliquis de illo tenebat; et extra, in omnibus terris suis omnes supradictas aasantias.

XLVIII.

Wido Dominus de Sauz, uxor ejus Elizabeth, liberi ejus Bartholomæus et Beatrix. 1203.

(Ex tabulario Albæripæ.)

187 Ego Wido dominus de Sauz, notum facio præsentibus et futuris me laudasse fratribus Albæripæ consensu uxoris meæ Elizabeth, et filiorum meorum Bartholomæi et Beatrix, si quid juris habebam in illa parte vauriæ de Archotoros, quæ est inter Praalais et aquam quæ Vivex descendit in Albam : unde investiti erant anno ab Incarnatione

Domini 1203, secundo die Aprilis; quod eis calumniabatur Simon miles de Aspre, pro quadam conventionione quæ inter ipsos erat, scilicet quod si prædicti fratres in jam dicta parte vauriæ aliquid acquirerem, medietas esset Simonis : ita tamen quod prius redderet eis medietatem pretii quo illud emerant.

XLIX.

Evilo comes de Salz, Villermus frater ejus, filius ejus Guido.

(Ex tabulario Albæripæ.)

Notum sit omnibus tam præsentibus quam futuris quod Rainaldus de Grancé, laudante uxore sua Agnete, et Evilo comes de Salz, laudantibus fratre suo Villermo et filio Guidone, dederunt Deo et sanctæ Mariæ Vallis Salvatoris, et fratribus ibi religiose viventibus, in finagio Corilimontis omnes aasantias, tam in terris 188 quam in nemoribus, ad pascendum animalia, ad ædificandum domos, ad excolendam terram, et cætera usualia, absque omni reddito et custumia. Factum est hoc per manum Wilenci episcopi. Testes Jocerannus olim episcopus, Godefridus prior de Claravalle, Guido monachus de Claravalle, David canonicus Sanctorum Geminorum, etc. Hoc donum laudavit Rainaldus filius Rainaldi de Grancé, etc.

L.

Frater Vallis Salvatoris dant seipsos Albæripæ.

(Ex tabulario Albæripæ.)

Ego Godefridus, Dei gratia Lingonensis Ecclesiæ dictus episcopus, tam futuris quam præsentibus notum fieri volo quod fratres de Valle Salvatoris dederunt se, suamque possessiunculam Deo et Sanctæ Mariæ de Albæripa, in manu domni Raimbaldi ejusdem loci abbatis primi. Locum siquidem illum, scilicet Vallem Salvatoris, piæ memoriæ Robertus Lingonensis episcopus, cuidam clerico, nomine Guillermo, natione Normanno, ad Dei servitium ibidem faciendum, ædificandum donaverat, quem ille, et qui cum eo erant fratres, sub eo, et post eum ex tunc et deinceps, temporibus prædecessorum meorum Lingonensium episcoporum Joceranni atque Wilenci, aliis decedentibus, aliis succedentibus, usque ad tempus nostrum nulla eos perturbante calumnia pacifice possederunt. Hunc igitur locum sæpeditum, domui Dei Albæripæ et fratribus inibi Deo servientibus, a supramemoratis fratribus datum, ego justis ipsorum 189 petitionibus non injuste annuens benigne concessi, et sigilli nostri auctoritate confirmavi. Quisquis igitur prædecessoris nostri supranominati episcopi Roberti, et nostræ gratuitæ donationi obviare præsumperit, anathema sit, donec inde congrue satisfaciatur.

LI.

Evilo comes de Sauz, uxor ejus regina, filii Guido et Girardus, frater Willermus.

(Ex tabulario Albæripæ.)

Ad conservandam rerum gestarum memoriam